

ževati šolo. Istrskemu deželnemu odboru lahko dokažemo, da mu dovoljujejo sredstva, ker jih ima toliko, da lahko vzdržuje šole in zavode, ki jih ni dolžan vzdrževati in da lahko podpira „Lego nazionale“. Torej sredstev je na razpolago in deželni odbor mora skrbeti za ono, zakar je obvezan skrbeti.

Prigodi se, da se ustanovi le enorazrednica, akoravno je še več kot 100 otrok. Tudi to naj nas ne straši, ker šola se bo po preteku treh let morala razširiti v dvorazrednico ali večrazrednico, kakaj § 11. državnega zakona z dne 2. maja 1883 se glasi:

„Število učiteljev v vsaki šoli se ravna po številu učencev.

Ako bo tri leta zapored v kateri šoli povprek vzemši pri celodnevem poučevanju po 80 učencev, se mora brezpogojno poskrbeti še za drugega učitelja in tako za tretjega, če to število naraste na 160 ter je treba po tem razmerju še dalje pomnoževati število učiteljev. Pri poldnevem poučevanju je računati po 100 učencev na enega učitelja.“

Iz tega je razvidno, da je treba dokazati, da je pri poldnevem obisku v šoli nad 100 otrok, a pri celodnevem nad 80. Kdo bo to dokazal? Pri tem ni potreba, da se starši trudijo, ker dolžnost je, da vodstvo šole to dokaže. Vodstvo predloži okrajnemu šol. svetu zadnje tri „Razrednice“, na podlagi katerih dokaže z izkazom, da je bilo v zadnjem triletju po § 11. zahtevano število otrok. V izkazu je odšteti, če so bili slučajno kateri otroci o pričetku šol. leta stari čez 12. leto ali manj kot po 6 let in če potem znaša povprečnica v navedenem paragrafu določeno število, razširi šola deželni šol. svet. Deželni odbor ima pravico rekurirati proti sklepu deželnega šol. sveta v dobi 60 dni. Nekaj časa sem ni deželni odbor rekuriral proti razširitvam, pri eni šoli se je celo odpovedal tej pravici, a zadnji čas je prišel zopet strašiti z rekurzi. Da se mu ne da povoda k temu, pazite voditelji, da so vse „Razrednice“ natančne, pri nobenem otroku naj ne pomanjkuje časa rojstva. Mnogi učitelji imajo navado, da ne pišejo rojstvenih letnih števil pri vsakem otroku, ker pride po več otrok, rojenih istega leta, napišejo le vejice. Prigodilo se je, da so se vejice malo poznale in deželni odbor je odštel tega otroka, češ, da se ne ve, katerega leta je rojen. V mnogo „Razrednicah“ se dobi vpisane otroke, ki imajo opazko, da niso klasifikovani zaradi bolezni. Tudi te odšteje deželni odbor. Zato pa naj ne bo v „Razrednici“ neklasifikovanih otrok, ker če je otrok bolan isti čas, ko se reduje, ga mora učitelj vendar poznati toliko, da mu lahko reče vpiše. V slučaju, da je otrok bolan celo četrtletje, naj se mu vpiše reče, ki jih je imel prejšnje četrtletje. Tako bo izpodbita prilika dežel. odboru, da zavlačuje razširitev z brezpotrebimi rekurzi. Tovariši in tovarišice, bodite natančni, ker se je že prigodilo, da je dežel. odbor v svojem rekurzu namigaval, kakor da bi ne bile šolske oblasti pravično štele otrok in to le zaradi tega, ker so bile „Razrednice“ pomanjkljive.

Dolžnost učiteljstva je, da pomaga narodu v vsakem oziru, a še posebna dolžnost mu je, da mu pomaga na šolskem polju, ker dokler ne bo narod dovolj izobražen, bo vedno zaostajal za drugimi. Zato naj ima učiteljstvo

šolske spise vedno v takem redu, da lahko dokaže vsak čas, koliko otrok je dolžno obiskovati šolo, koliko jo obiskuje itd.

Pri razširitvi šole nastanejo le premnogokrat ovire zaradi šolskih prostorov. Ko je dobila občina enorazrednico, je stavila za to poslopje. Oblastni je so načrte potrdile brez ozira na to, da določuje 3. toč. § 3. ministrske naredbi z dne 9. junija 1873: „Za prihodnost naj se skrbi, da bo mogoče k poslopju prizidati.“ Ko se stavi šolsko poslopje, ima šola že toliko otrok, da pomanjkuje le malo število za razširitev. V malo letih se šola razširi za en razred in zdaj so križi in težave. Poslopje je tako stavljeno, da je treba mnogo podirati in mnogo zidati, preden se uredi prostor še za novi razred. Zaraditega naraščajo ogromni stroški in nasprotniki šole, med katerimi ne manjka onih v črnih sukajah, imajo lepo prilžnost, da lahko ščurajo narod proti šoli, češ, šola ga je pojedla, teh stroškov ni bilo pod konkordatom itd. Torej tudi ob stavljanju šol. poslopij naj učiteljstvo pazi, naj s svojim svetom pomaga, a pri tem naj se sklicuje na navedeno ministrsko naredbo, zato mora vsaka učiteljska oseba dobro poznati to naredbo.

Na ta način bo mogoče izsiliti nekaj prepotrebnih slovanskih ljudskih šol. Nadejali smo se, da bo bolje po novem deželnem redu, saj je celo neki deželni poslanec trdil ob posvetovanju o tem, da bo na podlagi novega deželnega reda izsilil potrebno število slovanskih ljudskih šol. Mi mu tega ne zamerimo, ker ni mogel vedeti, da bo vlada pustila dalje gospodariti stari deželni odbor, ker ravno ona je silila v kompromis in mislilo se je, da bo skrbela, da se vrši, kar je bilo določeno s kompromisom.

Pri vseh žalostnih razmerah pozivljamo slovansko učiteljstvo v Istri, naj ne kloni duhom; naj vztrajno deluje in nikdar naj ne opusti prilike narodu bistriliti duha. Povsod naj je delavno, povsod čuječe in neutrudno. Enako priporočamo tudi slovanskim deželnim in državnim poslancem in drugim rodoljubom. In pride čas, ko bo zasijala boljša bodočnost slovanskemu šolstvu v Istri in s tem slovanskemu narodu. V to nam pomagaj neutrudnost junaška! —

Pravila

„Zveze slovenskih izobraževalnih društev v Ljubljani“.

I.

Ime in sedež.

§ 1. Društvo se imenuje „Zveza slovenskih izobraževalnih društev v Ljubljani“ in razteza svoj delokrog po vojvodini Kranjski. Njega sedež je v Ljubljani.

II.

Namen društva je:

§ 2. jačiti Slovence z izobrazbo duševno in gospodarsko, krepiti njihovo narodno samozavest;

§ 3. biti središče slovenskih izobraževalnih društev ter jih podpirati gmotno in duševno.

III.

Sredstva.

§ 4. Društvo dosega svoj namen s sledečimi sredstvi:

- a) s knjižnicami, čitalnicami, bralnimi in izobraževalnimi društvi sploh,
- b) s centralno knjižnico, ki naj na podlagi enotnega kataloga vseh „Zvez“ pripadajočih knjižnic organizuje izposojevanje in menjavo knjig, eventualno celih knjižnic,
- c) s tem, da posreduje za svoje člane pri nakupovanju knjig, časopisov, knjižničnega, čitalniškega in drugega inventarja,
- d) s tem, da ustanovi in vodi arhiv gledaliških iger in pomaga svojim članom pri prirejanju gledaliških predstav s preskrbovanjem igralskih močij, režiserjev, s posredovanjem glede gledališkega inventarja (igralskih oblek, kulis itd.)
- e) s predavanji in razgovori o vseh strokah človeškega znanja z javnimi in društvenimi shodi, poučnimi izleti, slavnostmi, razstavami, analfabetskimi in drugimi poučnimi tečaji, peticijami,
- f) z izdajanjem in širjenjem časopisov, okrožnic in drugih publikacij,
- g) s tem, da vpliva na korporacije in na javnost sploh, da podpira ljudsko-izobraževalna stremjenja,
- h) s petjem, glasbo, predstavami in zabavami sploh, z društvenimi znaki,
- i) s tem, da nadzira „Zvezi“ pripadajoča društva pri njih poslovanju,
- j) s tem, da ustanavlja nova slovenska izobraževalna društva, osobito v kulturno najbolj zapuščenih krajih,
- k) s tem, da uporablja vsa zakonito dovoljena sredstva v dosego društvenega namena.

§ 5. Društvena gmotna sredstva so:

1. Ustanovnine,
2. članarina,
3. prostovoljni doneski,
4. prispevki za uporabo „Zvezinega“ inventarja,
5. prebitki „Zvezinih“ prireditiv.

Visokost članarine in način vplačevanja določa občni zbor.

IV.

Članstvo.

§ 6. Člani so:

1. ustanovni, 2. častni, 3. redni in 4. podporni.

§ 7. Ustanovnik je vsakdo, katerega sprejme Zvezni odbor in ki plača enkrat za vselej vsaj 50 K v Zvezine namene. Ustanovniki imajo iste pravice na občnem zboru kot odposlanci Zvezinih društev ter so prosti vstopnine pri Zvezinih prireditvah.

§ 8. Častne člane imenuje občni zbor za posebne zasluge, ki so si jih pridobili z delovanjem v dosego društvenega namena.

§ 9. Redni člani morejo biti le slovenska izobraževalna (bralna, čitalnice, knjižnice itd.) društva, ki so se priglasila pri Zvezinem odboru in jih je le-ta sprejel.

§ 10. Redni član prestane biti društvo:

1. če na način, veljaven po njegovih pravilih, sklene izstop iz „Zveze“ in to pisмено naznani Zvezinemu odboru; vendar mora v tem slučaju še plačati članske prispevke za tekoče leto;
2. če vkljub trikratnemu opominu skozi celo leto ne plača rednega prispevka „Zvezi“;

3. če se po odobrovem sklepu izključi iz Zveze. Izključen stoji takoj v veljavo. Izključen društvo pa se sme prizvati pri prihodnjem občnem zboru, ki odloči definitivno.

§ 11. Podporni član more biti vsakdo, ki plačuje redno prispevke, določene od občnega zbora.

V.

Pravice in dolžnosti rednih članov.

§ 12. Vsako Zvezi pripadajoče društvo ima pravico biti deležno vseh koristi Zvezinega delovanja in se udeleževati po svojih pooblaščenih Zvezinih občnih zbora s posvetovalno in glasovalno (aktivno in pasivno) volilno pravico.

§ 13. Dolžnost Zvezi pripadajočih društev je vobče pospeševati po svojih močeh v § 2. označeni društveni namen, zlasti pa:

- a) redno plačevati določene prispevke,
- b) pošiljati Zvezi poročila o svojem delovanju ob določenem času,
- c) izvrševati navedbe Zvezinega odbora in vodstva.

VI.

Zvezina uprava.

§ 14. Zvezine zadeve upravlja: občni zbor, Zvezini odbor, vodstvo in nadzorstvo.

VII.

Občni zbor.

§ 15. Občni zbor tvorijo poleg ustanovnikov odposlanci Zvezi pripadajočih društev, od katerih ima vsako pravico poslati za vsakih 50 svojih članov po 3 zastopnike. Prebitki nad 25 se štejejo za celih 50. Društvo, ki ima manj nego 50 članov, odpošlje tudi 3 zastopnike. Stvar društev je, kako volijo te zastopnike; le-ti pa se morajo izkazati z legitimacijo, poverjeno z društvenim podpisom.

§ 16. Redni občni zbor skliče Zvezin odbor oziroma vodstvo v prvi polovici vsakega leta. Izredni občni zbor skliče odbor oziroma vodstvo v slučaju potrebe, mora pa ga sklicati, če to zahteva tretjina v Zvezi stoečih društev.

Občni zbor se mora sklicati vsaj 14 dni poprej in je naznaniti dnevni red društvom. — Pristop k občnemu zboru imajo vsi člani v Zvezi stoečih društev; vendar pa imajo le-ti kakor tudi podporni člani Zveze samo pasivno volilno pravico in pa pravico udeleževati se s posvetovalnim glasom razprav. — Občni zbor je sklepčen, če je zastopana na njem ena petina vseh v Zvezi stoečih društev. Odločuje in voli z nadpolovično večino. Pri enakosti glasov odločuje predsedujoči, pri volitvah pa žreb. Vsak zastopnik ima le en glas.

V slučaju, da občni zbor ni ob določenem času sklepčen, se mora vršiti eno uro pozneje z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število udeležencev. — Volitve se vrše z glasovnicami ali z vsklikom. Zadnji način je nedopusten, če mu je proti 5 zastopnikov.

§ 17. Občnemu zboru je pridržana zlasti pravica:

- a) voliti predsednika,
- b) voliti 5 odbornikov izmed članov sploh,
- c) potrditi odbornike imenovane od društev,

Dalje v prilogi.

Leban's schildert denselben als Soldat, als Mensch, als Sohn und Christ, viel hübsche Züge aus seinem Leben erzählend. Sie berichtet über die Auszeichnungen, mit welchen Sn. Majestät, unser allergnädigster Kriegsherr bei wiederholten Anlässen den Tapfern beglückte und schildert einfach, aber ergreifend dessen frühes Ende. Das kleine Buch ist gut geschrieben, sehr geeignet, die Jugend zu begeistern und verdient die erste Beachtung aller Schulfreunde und Patrioten, insbesondere Jener, welche berufen sind, in der militärischen Jugend die Krieger tugenden zu pflegen und fördern.“

Glavna namera Lebanova je bila, da bi se Čehovin u postavil spomenik ali mu vzdala v njegovem rojstnem kraju (v Brancu) vsaj spominska plošča. Da bi se ta ideja obistinila, se je dela poprijel z vso vmeno laški mestni učitelj in domobranski stotnik Anton Jakob v Gorici. Stvar se je posrečila. Čehovinov rojak, dr. Makso Fabiani, je napravil načrt za spomenik, ki je stal 5000 K in se je slovesno odkril 14. avgusta 1898. l. v Brancu na Primorskem.

Tega leta je Janko Leban izdal po družbi sv. Cirila in Metoda slovensko knjižico

z naslovom: Andrej baron Čehovin, slavni junak slovenski, ki v njej v besedi in v sliki opisuje Čehovinova junaška dela ter kako se je Čehovin od vojaka-prostaka pospel do stotnika-barona.

Na zadnji strani te knjižice vabi Leban na Čehovinovo slavnost, piše: „Slavnost odkritja Čehovinovega spomenika se bode vršila v proslavo cesarjeve šestdesetletnice, in sicer 14. avgusta 1908. leta, tri dni pred rojstnim dnevom cesarjevim. Gotovo bo to lepa slavnost! Pred Rokčevim (t. j. Čehovinovo) hišo se bo bliskalo tega dne mnogo svetlih uniform (oblek). Nadejati se je, da k tej slavnosti privre vse, kar čuti še kaj narodnega ponosa v srcu.“

Toda Janko Leban je doživel grozno razočaranje! V tem oziru je pisal „Slovenski Narod“ z dne 25. avgusta 1908: Po Čehovinovi slavnosti. Primorski listi se bavijo jako obširno s slavnostjo odkritja Čehovinovega spomenika, kateri so razni oficijozni krogi s pomočjo načelnika goriških veterancev, Jakobija, nadedi popolnoma nemško lice. Tudi mi smo dobili prav zanimive podatke o tej slavnosti, podatke, ki pričajo, da so aranžerji nalašč odpravili od slavnosti slovenski živelj. Sedaj pa so listi spravili v javnost še druge

stvari. Tako poročajo, da na slavnost ni bil vabljen g. Janko Leban, čigar nemška knjižica o Čehovinu je tega slovenskega junaka otela pozabi in čigar slovenska knjižica je med slovenskimi rojaki oživila spomin na Čehovina. Da ni g. Janko Leban spisal teh knjižic, za kateri je z velikim trudom nabral gradivo, bi g. Jakob nikdar ne prišlo na misel, zavzeti se za stvar. Gospod Jakob pa je hotel imeti vso zaslugo zase in zato je od slavnosti odrival vse tiste, ki imajo za Čehovina tudi kaj zasluge. Najlepše pa je, da so orožniki na slavnosti zaplenili vse izvide Lebanove knjižice, pisane v avstrijsko-patriotičnem duhu in tudi nalašč za to slavnost narejene, jako elegantne razglednice. To najbolj svedoči, kako sovražno so postopali gospodje, ki so se polastili vodstva slavnosti, proti vsemu, kar je slovenskega.“ —

Baje se je konfiskacija zgodila, ker prodaja ni bila naznanjena na merodajno mesto. Toda okrajni glavar, ki je takrat med povabljeni sedel pri obedu, je „milostno dovolil“, da se smejo prodajati konfiscirane tiskovine.

In konec koncev? Danes je Anton Jakob oboževan učitelj na laški mestni deški šoli v Gorici in menda že domobranski major, odlikovan z viteškim križcem

Franc-Jožefovega reda. Janka Leban a pa so šolski birokratje šikanirali do krvi ter ga končno pognali v majhno vasico na Gorenjsko, kjer vbija malčkom abecedo v glavo ter izprehajajo se s povešeno in sivo glavo ob Sori, premišljuje pravičnost tega sveta. . .

A kljub temu je mož še enkrat hotel poizkusiti svojo srečo s Čehovinom. Naprosil je odličnega slovenskega državnega poslanca, da bi mu v državnem zboru izposloval kaj podpore, da bi Čehovina izdal v drugem pomnoženem natisku v besedi in sliki; zakaj nameraval je priobčiti tudi opis Čehovinove slavnosti in več stvari, ki jih je kasneje zvedel o Čehovinu. To se mu je zdelo kaj primerno za — cesarjev jubilej.

Dotični poslanec pa je izročil Lebanovo prošnjo poslancu-domačinu, ki pa je Lebanu kmalu nato odgovoril: „Kernisem ničesar dosegel, Vam vračam knjižico in pisma“. — Transeat!

Tako je torej z Lebanovim „Čehovinom“ in res božje čudo je, da je naučno ministrstvo sedaj naročilo nekaj iztiskov za slovenske šole na Kranjskem. . .

- d) voliti 3 člane v nadzorstvo,
 e) določiti letne prispevke,
 f) sklepati o proračunu in računskih zaključkih,
 g) sklepati o premembi pravil,
 h) odločevati o samostojnih predlogih; ti se morajo najmanj 8 dni poprej naznaniti odboru. Pozneje podani predlogi se pripuste le tedaj k razpravi, če sklene to občni zbor,
 i) odločevati o prizivih društev zoper odbo-rove sklepe,
 j) sklepati o razdružitvi „Zveze“.

O občnem zboru se sestavi zapisnik, in sicer se vpišejo vsi sklepi v posebno knjigo, in ga podpiše predsednik, vsaj en zapisnikar in še dva zborovalca, ki sta glasovala.

VIII.

Zvezin odbor.

§ 18. Zvezin odbor sestoji iz toliko članov kolikor rednih članov šteje Zveza.

Vsako društvo imenuje po enega odbornika, občni zbor jih potrdi ali ne. Poleg teh odbornikov jih voli občni zbor še 5 izmed Zvezinih članov sploh.

Zvezin odbor se shaja vsaj vsako leto enkrat v svrhu določitve smeri in obsega Zvezinega delovanja in kontrole vodstvenega poslovanja.

Predsednik mora sklicati Zvezin odbor, ako to zahteva ena tretjina odbornikov naznanilni razlogi. — Odborovi seji predseduje Zvezin predsednik ali njegov namestnik. S posvetovalnim glasom se udeležijo odborovih sej tisti Zvezini uradniki, katere predsednik v to pokliče.

§ 19. Delokrog Zvezinega odbora obseza:

Posvetovanje o predmetih, ki se imajo na občnem zboru vzeti v pretres; določitev poslovnega reda za Zvezin odbor in za vse notranje poslovanje Zveze; pregled letnih računov in proračunov za upravne stroške in odobritev izdatkov, ki niso bili v proračunu postavljeni; pregled letnih računov; volitev Zvezinega vodstva in kontrole njegovega poslovanja; rešitev drugih zadev, katere morda občni zbor odboru odkaže v rešitev; sestava revizijskega reda; določitev smeri in obsega Zvezinega poslovanja v okviru pravil; rešitev pritožb zoper poslovanje vodstva; neizpodbitna razsodba o vseh sporih, ki nastanejo iz društvenega razmerja med posameznimi članicami in Zvezo oziroma vodstvom. — Zvezin odbor sklepa z absolutno večino glasov, pri enakosti glasov odločuje glas predsednika. Zvezin odbor je sklepčen ob navzočnosti ene petine svojih članov. — O vsaki seji Zvezinega odbora se sestavi zapisnik, katerega podpiše predsednik, zapisnikar in dva odbornika.

Zapisnikarja, ki sme biti tudi Zvezin uradnik, imenuje predsednik.

Če kak odbornik med letom izstopi, sme ga dotično društvo do prihodnjega občnega zbora potem kooptacije dopolniti.

§ 20. Predsednik zastopa društvo na zunanaj, podpisuje poleg tajnika vse društvene spise in listine, predseduje občnemu zboru, odborovim in vodstvenim sejam. V odsotnosti ga nadomešča podpredsednik.

Blagajniška poročila podpisuje predsednik ali v njegovi odsotnosti podpredsednik in blagajnik.

§ 21. Pri drugih shodih in sestankih Zveze sme odbor za vodstvo pooblastiti, kogar hoče sam.

§ 22. Zvezino vodstvo sestoji iz Zvezinega predsednika, katerega voli občni zbor, podpredsednika, tajnika, knjižničarja in štirih strokovnih referentov - odbornikov, katere izvoli odbor iz sebe.

Delokrog Zvezinega vodstva obsega vse tiste posle, ki niso izrečno pridržani občnemu zboru, odboru ali nadzorstvu; vodstvo sestavi proračun, nastavlja in odstavlja uslužbence, določa njihove plače, nagrade in pokojnine; sprejema in odklanja člane brez navajanja vzrokov; more ustanavljati posamezne sekcije ali odseke, v katerih naj je, če možno, po en član odbora, določa red, po katerem smejo člani in nečlani uporabljati društvena izobraževalna sredstva in določa tudi prispevke, ki jih je treba za to plačati. — Za prekoračenje delokroga je vodstvo odgovorno Zvezi.

Zvezino vodstvo sklepa v sejah, katerim predseduje predsednik ali podpredsednik, z

naravno večino glasov; vodstvo je sklepčno, če so vsaj štirje člani navzoči.

Seje vodstva se vršijo po pismenem vabilu predsednika ali podpredsednika, kolikokrat zahteva rešitev poslov oziroma če to zahteva nadzorstvo ali dva člana vodstva in se obenem navedejo vzroki. — O vsaki seji Zvezinega vodstva je sestaviti zapisnik, katerega podpišejo vsi udeleženci.

Sej Zvezinega vodstva udeležujejo se lahko po vabilu predsednika tudi Zvezini uradniki, a samo s posvetovalnim glasom.

§ 23. Nadzorstvo.

Člani nadzorstva pazijo na Zvezino poslovanje, zlasti pa na denarno gospodarstvo Zveze. Njih dolžnost je, da poročajo občnemu zboru o delovanju odbora in vodstva. — Nadzorstvo ima pravico sklicati odbor k seji; v slučaju večjih neredov pa občni zbor.

§ 24. Razsodišče.

Prepire, ki se nastali med društveniki ali med društvi in odborom zaradi društva, razsodi ali poravna razsodišče. Zoper ukrepe razsodišča ni priziva. Vsaka stranka imenuje vanj po dva zastopnika izmed društvenikov. Ti štirje sodniki volijo predsednika. Če se ne morejo zediniti, odloči žreb med onima, ki sta dobila enako število glasov.

§ 25. Razdružitev Zveze.

Zveza se razdruži, ako glasuje na nalašč s tem dnevnim redom sklicanem občnem zboru za to tri četrt vseh na občnem zboru navzočih pooblaščenec. Zastopana pa mora biti v tej večini vsaj polovica Zvezi pripadajočih društev.

§ 26. V slučaju, da Zveza preneha iz kateregakoli vzroka, pripade Zvezino premoženje, kakor določi zadnji občni zbor. Če razpusti društvo vlada, pripade premoženje „Družbi sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Občne določbe.

§ 27. Zveza prične svoje delovanje, ako ji je pristopilo vsaj deset slovenskih izobraževalnih društev.

§ 28. Do ustanovnega občnega zbora sprejema člane pripravljalni odbor.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca maja: K 93.270.81.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znakah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2.2.—1/2.3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Književnost in umetnost.

Domače ognjišče. Štev. 5. objavlja to-le vsebino: 1. Fran Milčinski: Naša zane-marjena mladina in Kranjska, oblastna ji mačeha. — 2. M. Kabaj: Pokorščina je vir sreče. — 3. Domači zdravnik. Dr. Demeter Bleiweis - Trsteniški: Nalezljive otroške bolezni. — 4. Slike iz vzgoje: Pri strieu zdravniku na deželi. — 5. Listek. J. Dimnik: Rožnik. — 6. Drobline. — Toplo priporočamo!

Zvonček. Vsebinska 6. zvezka: 1. Drobne pesmi. Bogumil Gorenjko. — 2. Kaj nam je pripovedoval naš dedek. A. Pesek. Po-vest. — 3. Velika noč — veliki dan. Ivan Štrukelj. Povest. — 4. Čolnar. Fr. Ko-lednik. Pesem. — 5. Andrejkove piščalke. Fran Tratnik. Povest. — 6. Junak. Po-doba. — 7. Bajka o junaku. D. A. Pesem. — 8. Prvi roj. Ivo Trošt. Povest s podobo. — 9. Prezgodaj. Andrej Rapč. Povest. — 10. Veselje mladih dni. Podoba. — 11. Vranec. Josip. Pesem. — 12. Pouk in zabava. Senčna podoba. — Kako starost dožive neka-tere živali. — Ribarstvo v Jadranskem morju. — Pajk, ki lovi ribe. — Morski tiger. — Računski nalogi. — Rešitev. — Kotiček go-spoda Doropoljskega.

Ne zabite „Učiteljskega konvikta!“

Ljudska šola na kmetih.
II. leto.

Ure	Tvarina	Dispozicija	Učila	Knjige	Opombe
1	Praktična vaja: Delo v drevesnici.	Zrahljanje vezi pri oku-lantih, odrezovanje nepo-trebnih pogankov.	Rafija, nož, sadje-rejske škarje.	Pire: Vrtnarstvo. Kuralt: Umni sad-jerejec.	Ako se ni doma okuli-ralo, naj se to ogleda v drevesnici.
2	Praktična vaja: Globoko prekopava-nje.	Rigolanje izpraznjenih po-trebnih vrtnih gredic. Ri-golanje ledine.	Orodja, potrebna za rigolanje.	Isto in Rohrman: Poljedelstvo.	—
3	Praktična vaja: Pridelovanje se-mena.	Pobiranje semena razne zelenjadi, ovotice, žita, žit-nice, čiščenje in sprav-ljanje semena.	Sito, papirnate vre-čice, mlatilna oro-dja, stroji.	Isto.	Ogleda naj se mlatilni in čistilni stroj.
4	Praktična vaja: Spravljanje sadja.	Obiranje, tresenje, sortira-nje, zavijanje sadja, pro-daja ali ozimovanje.	Obiralni košek, raz-ni zaboji, slama itd.	Pire: Vrtnarstvo. Kuralt: Umni sad-jerejec.	Če šola ni-ma, naj se pomaga sad-jerejem.
5	Praktična vaja: Uporaba sadja.	Prodajanje, sušenje, na-pravljanje mošta, kisa, žganja, vkuhanje itd.	Sušilne lese, stiskal-nica, žgalni kotel.	Isto in Lucas: Obst-dörren.	Vse to naj se opazuje in event. po-maga pri sadjerejih v bližini.
6	Praktična vaja: Jesensko delo v če-belnjaku.	Združevanje, ozir. krmlje-nje, izpihavanje strdi, kuhanje voska, me-dice itd.	Pitalne posodice, stroj o čebelarstvu, lonce in pri-prave.	Janša: Popolni na-stroj o čebelarstvu. Lakmajer: Čebel-lar.	Če nima šola čebelnjaka, naj se vse to opazuje pri kakem čebel-larju.
7	Praktična vaja: Spravljanje okopa-vin in korenstva.	Pobiranje korenja, repe, pese itd., obrezovanje in spravljanje. Spravljanje česna in čebule.	Posode, noži itd.	Pire: Vrtnarstvo. Rohrman: Polje-delstvo.	—
8	Praktična vaja: Spravljanje okopa-vin čez zimo.	Pobiranje zelja, ribanje zelja, repe itd. Presajanje solate v klet, kisava.	Peščena greda v kleti, kadi in dru-ge posode.	Isto.	—
9	Praktična vaja: Delo na sadnem vrtu.	Gnojenje drevesom, zava-rovanje dreves čez zimo, kopanje jam za pomladno sajenje dreves.	Razna orodja, apno, slama.	Pire: Vrtnarstvo. Kuralt: Umni sad-jerejec.	—
10	Praktična vaja: Jesenska setev.	Sejanje ozimnine v kmet. preizkuševalnici, če te šola nima, opazovanje kmetov pri setvi.	Semensko žito, či-stilnica itd.	Rohrman: Polje-delstvo. Povše: Umni kmetovalec.	Izlet na polje.
11	Praktična vaja: Izboljševanje trav-nikov.	Gnojitev travnikov z do-mačim in umetnim gno-jem, osuševanje, nama-kanje.	Razna gnojila in orodja.	Rohrman: Polje-delstvo.	Opazovanje. Izletna trav-nik.
12	Predavanje: Živi-noreja.	Živinoreja sploh, umna ži-vinoreja, naši hlevi, pravi-lni, krma in krmljenje.	Razni načrti in slike hlevov, krmi-la itd.	Dular. Umna živi-noreja. Povše: Um-ni kmetovalec.	Ogledovanje hleva, živi-ne itd.
13	Predavanje: Živin-ske bolezni.	Nalezljive živ. bolezni, po-stava o kužnih boleznih, nezgode, hitra pomoč.	Zakonik, troker, požiralna cev, upo-gljiva palica.	Isto in poročilo o nalezljivih živinskih boleznih.	Razne prili-ke naj se po-rabijo.
14	Predavanje: Izbolj-ševanje travnikov in pašnikov.	Gnojenje, čiščenje, osuše-vanje, namakanje, zadrugi pašniki.	Razni načrti, slike, pravila, poročila.	Povše: Umni kme-tovalec. Rohrman: Poljedelstvo.	—
15	Predavanje: Mle-karstvo.	Mleko, uporaba mleka do-ma, prodaja mleka, mle-karna, mleki zadruga.	Mleko, razni mlečni izdelki, orodja in posode.	Pire: Mlekarkstvo. Belec: Kmetom v pomoč.	Izlet v mle-karno.
16	Predavanje: Kme-tijsko knjigovod-stvo.	Zapisovanje dohodkov in stroškov, računski zaklju-ček, zapisnik o važnih stvareh, koledar.	Razni računski za-ključki, tiskovine, zapiski, koledar.	Poročila o kr.kmet. družbe. Dr. Romih: Knjigovodstvo.	—
17	Predavanje: Raz-mere med gospodar-jem in poslom.	Službena pogodba, tolma-čenje poselskih in delav-skih postav.	Vzorec delavske službene pogodbe, in poselska knjižica.	Belec: Kmetom v pomoč. Zakoniki.	—
18	Predavanje: Davki, podpore, ustavo-znanstvo.	Davek, naklade, podpore, pri nezdah, dolžnos-ti in pravice državljanov.	Davčna knjižica, vzorec prošnje za podporo, nagrado itd.	Isto in prof. Oro-žen: Ustavoznan-stvo.	—
19	Predavanje: Zem-ljiška knjiga, last-ninska pravica itd.	Zemljiška knjiga, kaj vse-buje, lastninska pravica, dolgovi, prodaja in kupo-vanje zemljišč, mejniki.	Vzorec zemlj. knji-ge, zadolžnica, kup-na pogodba, mejnik.	Isto.	—
20	Predavanje: Za-družništvo.	Ponovitev znanega o sad-jerejski in čebelarški za-drugi. Kmetijske zadruge, delavske, mlekar-ske.	Razna zadruga pravila, poročila, računski zaključki, časopisi.	„Kmetovalec“, Za-družni Vestnik. Belec: Kmetom v pomoč.	Udeležitev pri kakem zadrugnem obč. zboru.
21	Predavanje: Zava-rovalnice.	Kako, kje, in kdaj se za-varuje, zavarov. proti po-žaru, nezdaham itd.	Zavarovalna pravi-la, razne police, po-ročila zavarovalnic.	Belec: Kmetom v pomoč.	—
22	Predavanje: Kme-tijska družba in podružnice.	Kaj je, kje je, namen, udolina, koristi, podruž-nice, „Kmetovalec“.	Pravila. Časopis: „Kmetovalec“.	Poročila o kr.kmet. družbe.	—
23	Predavanje: Okme-tijskih stavbah.	Predelavanje, prizidanja, nove stavbe, najprimitiv-načrt, stroškovnik.	Razne slike, stavbni načrti in stroškov-niki.	Belec: Kmetom v pomoč.	—
24	Predavanje: Posta-ve važne za kmeto-valca.	Postave sploh, post. o var-stvu polja, gozda, živali, proti požaru, kuhanje žga-nja, vinski zakon.	Državni in deželni zakonik itd.	Državni in deželni zakoniki.	—